

Riaditeľka nemocnice MVDr. Müllerová
(v strede) sprevádza skupinu návštevníkov.

Sokoly pod lupou

© ADFH

Už jedenásty rok funguje v Spojených arabských emirátoch výnimočné zariadenie – nemocnica pre sokoly a ostatné sokoliarske dravce.

MIESTO, KDE DRAVCOM NAVRACAJÚ ZDRAVIE

Hlavné mesto Spojených arabských emirátov (SAE) Abú Dhabí sa môže pochváliť nielen prímorskou polohou a prekrásnymi parkmi, ale aj verejnou nemocnicou pre sokoly a ostatné sokoliarske dravce. Projekt, ktorý sa zrodil v miestnej Agentúre pre životné prostredie, potvrdzuje, že sokoliarstvo má v tomto regióne silnú tradíciu a výnimočné postavenie.

5 000 pacientov ročne

Nemocnicu pre dravce (Abú Dhabí Falcon Hospital, ADFH) otvorili 3. októbra 1999 ako prvú svojho druhu na svete. Od dva roky neskôr zasadla do riaditeľského kresla MVDr. Margit Gabriele Müllerová, PhD., nemecká odborníčka, kto-

rá má bohaté skúsenosti s liečbou sokoliarskych dravcov, ale i psov, mačiek a ostatných domácich miláčikov. ADFH bola spočiatku zameraná výlučne na sokoly, ktorým poskytovala komplexnú veterinárnu starostlivosť. Postupne rozširovala svoju činnosť a od roku 2006 je plnohodnotnou špecializovanou nemocnicou pre všetky druhy vtákov, najväčšou svojho druhu na svete. „Ročne ošetríme približne 5 000

pacientov zo Spojených arabských emirátov i z celej oblasti Perzského zálivu,“ hovorí doktorka Müllerová. „Pomáhajú nám najmodernejšie prístroje a technológie, ktoré zodpovedajú požiadavkám medicínskej starostlivosti na najvyššej úrovni. K dispozícii máme kompletne vybavenú operačnú sálu, endoskopiú, ošetrovňu, oftalmologickú ambulanciu a jednotku intenzívnej starostlivosti, okrem toho aj najnovší

Nemocnica v Abú Dhabí je najväčšia svojho druhu na svete.

© ADFH

**Endoskop
- kamera
zavedená do
tela - umožňuje
lekárovi vidieť
a vyšetriť
vnútorné orgány.**

Nepretržitá pohotovostná služba je samozrejmosťou.

typ digitálneho röntgenu,“
dodáva.

Samozrejmosťou je tu nepretržitá pohotovostná služba, takže veterinári môžu pomôcť chorému či poranenému vtákovi v ktorúkoľvek dennú i nočnú hodinu.

Vážne prípady ostávajú v nemocnici, ktorá dokáže naraz hospitalizovať 150 až 200 vtáčích pacientov. Bežne ich tam majú 60 až 70. „Čo sa týka diagnóz, najčastejšie sa stretávame s rôznymi infekciami, napríklad bakteriálnymi, plesňovými či parazitárnymi. V tomto ročnom období ošetrujeme pomerne veľa sokolov, ktoré utrpeli úraz počas výcviku alebo lovu,“ vysvetľuje riaditeľka.

Zistiť, čo dravec trápi, však nie je jednoduché. Keďže symptómy sa často prejavajú až v neskoršom štádiu choroby, pre majiteľa je takmer nemožné postrehnúť, že operenec nie je v poriadku. Odborníci v ADFH preto zaviedli preventívne prehliadky, ktoré zahŕňajú vyšetrenie vnútorných orgánov, krvi a trusu.

Okrem toho má nemocnica vlastné laboratórium, ktoré je zároveň referenčným centrom emirátu Abú Dhabí pre vtáčiu chrípku. Robia v ňom všetky druhy testov: od parazitolo-

gických a cytologických cez hematologické, biochemické, imunologické, bakteriologické, virologické až po histopatologické. Diagnostický prebieha na „domácej“ pôde, čím sa urýchľuje.

Stážisti z celého sveta

Popri liečbe a výskume sa odborný tím venuje vzdelávacím a osvetovým aktivitám. Pravidelne pripravuje informačné kampane a vďaka nim verejnosť získava poznatky o pôvode a šírení infekcií, ktorými trpia dravce, napríklad o aspergilóze či kiahňach. Veterinári, študenti, veterinárni technici a sokoliari z celého sveta tu môžu absolvovať odborné stáže, zamerané na medicínu sokolov a ostatných vtákov. „Dosiaľ sme mali stážistov z USA, Veľkej Británie, Nemecka, Austrálie, Talianska, Japonska, Poľska, Maďarska a ďalších krajín. Nedávno pribudol nový tréningový program, ktorý je určený pre laboratórnych technikov,“ objasňuje MVDr. Müllerová.

Späť do prírody

Od prvých dní svojej existencie sa nemocnica podieľa

© ADFH

na projekte vypúšťania sokolov do voľnej prírody. Program vznikol v roku 1995 zásluhou zosnulého panovníka a zakladateľa Spojených arabských emirátov šejka Zayeda bin Sultana al Nahyana, ktorý bol vášnivým sokoliarom a jeho túžbou bolo vrátiť sokoly rárohy a sokoly sťahovavé do ich prirodzeného prostredia. Pracovníci Enviromentálnej agentúry v Abu Dhabí prepravujú každú jar dravce z emirátov na miesta, ležiace na ich prirodzenej migračnej trase. Ide o neobývané a starostlivo preverené lokality, ktoré musia poskytovať dostatok potravy a vody. Pred vypustením pobudne každý vták v nemocnici, izolovaný od ostatných. Tu ho dôkladne vyšetria, aby bolo isté, že von sa dostanú len stopercentne zdravé kusy. Potom ho očipujú, okružujú a absolvuje „výkrmnú kúru“, čo zvyšuje jeho šance na prežitie. Vybraným jedincom pripevnia satelitné vysielacie, pomocou ktorých odborníci sledujú letové dráhy a zisťujú, koľko sokolov prežilo. V máji 2009 dopravili do Kazachstanu 68 sokolov a vďa-

Podobne ako ľudia, aj vtáky sa občas musia podrobiť očnému vyšetreniu.

Kompaktná jednotka intenzívnej starostlivosti na sledovanie všetkých životných funkcií.

© ADFH

SYMBOL KRAJINY

Od beduínov po šejkov

- Sokoliarska tradícia je neoddeliteľnou súčasťou kultúry Spojených arabských emirátov. Sokol je symbolom krajiny, každý má vlastný pas a môže cestovať so svojim majiteľom na palube lietadla.
- V minulosti praktizovali lov so sokolmi beduíni. To, čo ulovili dravce, bolo víťaným spestrením jednotvárneho „púštného jedálneho“.
- Pred vznikom SAE, v časoch, keď ešte neboli objavené ropné ložiská a územie nemalo vybudovanú cestnú infraštruktúru a komunikačný systém, slúžili sokoliarske výpravy šejkom aj ako „inšpekčné cesty“. Počas nich skontrolovali svoje teritórium a dozvedeli sa dôležité novinky. Cez deň poľovali, večer za nimi prichádzali beduíni, aby im prejavili úctu a prebrali s nimi všetko potrebné.
- Zosnulý šejk Zayed bin Sultan al Nahyan bol uznávaným sokoliarom. V roku 1976 vydal knihu *Hunting with Falcons* (Lov so sokolmi), ktorá je považovaná za encyklopédiu sokoliarskeho umenia.
- Vo februári 2003 sa zrodil rekord, ktorý vošiel do dejín sokoliarstva. Sokol šejka Mohameda zložil srnca, ktorý mnohonásobne prevyšoval jeho hmotnosť.
- Na poľovačku sa používa predovšetkým sokol sťahovavý a sokol rárohy, v oboch prípadoch lovcí uprednostňujú samičky pred samcami. Dravce sú umelo odchované.
- V roku 1940 stál sokol približne 30 dolárov, o 20 rokov neskôr 600 dolárov. Dnes sa cena pohybuje od 800 do 4 000 dolárov.

zdroj: www.arabhunter.com,
www.uaeinteract.com

ka vysielajú sa zistilo, že jeden z nich vzápätí absolvoval let dlhý 2 250 kilometrov. Do dnešných dní vrátili do voľnej prírody v Pakistane, Kazachstane či Iráne vyše 1 190 sokolov.

Ocenenie za turizmus

Možno to znie neveriteľne, ale ADFH je už dva roky jedným z najväčších turistických magnetov hlavného mesta. Nemocnica totiž ponúka prehliadku svojich priestorov, samozrejme so sprievodom a s odborným výkladom. „Máme dve krásne múzeá, v ktorých sa návštevníci oboznámia s fascinujúcim svetom sokoliarstva a s jeho vývojom od počiatku až po dnešok. Okrem toho majú možnosť výnimočného kontaktu so sokolmi. Zoznamujú sa s nimi spôsobom, aký si dovedy nevedeli predstaviť a je to nezabudnuteľný zážitok,“ opisuje riaditeľka a dodáva, že počet turistov stále stúpa, takže prehliadku si treba rezervovať v dostatočnom predstihu: „Vlani sme zaznamenali 72-percentný nárast. Chodia sem ľudia z celého sveta – Američania, Angličania, Nemci, Francúzi... Prichádzajú individuálne aj v skupinách, niektorí si takto ozvláštnia plavbu na výletnej lodi.“

V septembri 2009 otvorili v ADFH konferenčné centrum, ktoré poskytuje priestory na kongresy, workshopy, spoločenské stretnutia a významné podujatia nadnárodných spoločností.

Za svoj netradičný turistický program získala nemocnica viaceré ocenenia. Začiatkom tohto roka zvíťazila v súťaži Golden Tourism Award, ktorú organizuje obchodné združenie Trade Leaders Club v Madride. „Pre ADFH je to veľké uznanie, veď v oblasti turistického ruchu sa pohybujeme len dva roky. Zároveň je to záväzok a silná motivácia. V budúcnosti chceme zvýšiť počet turistov a dostať do povedomia naše kongresové centrum. No a pochopiteľne plánujeme rozširovať medicínsky servis a odborné stáže,“ uzatvára Margit Müllerová.

text: **Marianna Hrabinská**